

Уведенa у нови инвентар бр. 1884
1 јануара 1942 год.
Београд.

УРЕДБА

о

СТАНОВИМА

(Ова Уредба обнародована је у «Службеним Новинама»
31. Маја 1920. год.)

Министерство Правде



ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА
КРАЉЕВСТВА СРБА, ХРВАТА и СЛОВЕНАЦА
БЕОГРАД, 1920.

У име
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
ПЕТРА I

по милости Божјој и вољи Народној
Краља Срба, Хрвата и Словенаца

Ми
Александар Наследник Престола

На предлог Нашег Министра за Социјалну
Политику, а по саслушању Нашег Министарског
Савета, решили смо и решавамо:

УРЕДБУ

о

СТАНОВИМА

Чл. 1.

У циљу привременог регулисања односа у
погледу становида грађана, а изузетно од посто-
јећих законских прописа, овлашћују се Одбори
за станове (који ће се конституисати у смислу
чл. 19. ове Уредбе) и ставља им се у дужност,
да одређују закупну цену становима, назначеним
у овој Уредби, као и да интервенишу у случаје-
вима које она додирује.

Чл. 2.

Надлежност Одбора за станове по овој Уредби
обухвата одређивање закупних цена становица и то:



54.36177

1) у којима су закупи закључени после сту-
пања на снагу закона од 17.-IV.-1919. год.

2) до којих су закупци дошли путем рекви-
зије месних одбора, државе или других зако-
нитих средстава.

3) који су претворени у станове од просто-
рија које су служиле за друге намене, (као ду-
ћани, радионице и т. д.) а сада се искоришћа-
вају у циљу обитавања људи.

4) који би се на дан обнародовања ове
Уредбе затекли празни или који би у току важења
исте остали празни, као и они станови, који би
били предмет размене од стране закупца или
реквизије од стране Одбора за станове.

Чл. 3.

Одбори за станове су надлежни да регулишу
и цене у закуп издатим собама са намештајем
или без овога, а у смислу чл. 12. ове Уредбе,
као и у опште да регулишу цене кирија за самце.
Одбори ће по званичној дужности одређивати и
цене собама у хотелима, пансионима и прено-
ђиштима а тако исто и цене станова и соба у
бањама, местима за излете и у опште за лечење.
Оdređivanje zakupnih cena u baњama vaziće samo
za vreme sezone i ovi ћe se regulisati na ročni-
tim pravilnikom koji ћe propisati Ministar
za Socijalnu Politiku.

Чл. 4.

Тако исто Одбори за станове су надлежни
да за рачун грађана који су без станове, или
који станују у нездравим, влажним и неудобним
становима, а првенствено фамилија које живе
или су упућене на живот у дотичном месту, из-
врше реквизију у становима код којих се утврди
већи број просторија но што је потребан за жи-

вот једне фамилије, па било да у овима станују
закупци или сами сопственици.

У случајевима овде поменуте реквизије
важиће правило: да се закупцу или сопственику
могу реквирирати само оне просторије чији је
број већи од броја лица у његовој фамилији, не
рачунајући при таквом прорачуну у просторије
и принадлежности. У случају да лице чије се
просторије реквирирају, ове потребује у већем
обиму и броју било за репрезентације везане
за његов положај или за друге културне и ху-
мане потребе, Одбори ће изузетно у таквим слу-
чајевима и за те просторије одустати од примене
реквизије.

Одбори за станове пошто предходно провере
сваки случај, одређиваће за такве станове или
собе цене у духу ове Уредбе и водиће рачуна
при реквизији о могућности и начину исте
о распореду просторија, о породичним, култур-
ним и привредним потребама грађана.

Чл. 5.

Одбори за станове су надлежни, да интер-
венишу и дају иницијативу у свима конкретним
случајевима где је у питању живот грађана с
обзиром на начин станова истих, руководећи
се при том нечелом: да сваком грађанину треба
пружити заштиту и могућност за здраво и удобно
становање. Право Одбора је да регулишу и пи-
тања досељавања и исељавања у варошким оп-
штинама, а на начин који најбоље задовољава
опште интересе варошког становништва у по-
гледу становања. Они ће испитивати и стварну
потребу становања појединих грађана и одлучи-
ваће такође о њиховом исељавању из дотичног
места. Одбори ће ово одлучивати увек по пред-
ходном споразуму са општинским и полициским
властима.

Чл. 6.

Надлежност Одбора за станове не простира се и на одређивање закупних цена у новим становима а то су они:

1) чије је грађење отпочело или би отпочело после ступања на снагу закона од 17. априла 1919. год.

2) чије је грађење отпочело пре 17. IV. 1919. год., али су остали неискоришћени за становање и недовршени и после обнародовања истог закона.

3) који су услед рата јаче оштећени а оправке извршене после ступања на снагу закона од 17. IV. 1919. год. и који се до тада и због те велике оштећености нису могли искоришћавати за становање. У Београду последње важи само за оне станове који одговарају хигијени и прописима грађевинског закона, у унутрашњости за станове који задовољавају културне потребе и хигијену стана. Влажни, работни и у опште рђави станови, као и они који су рђаво пласирани на тесним и збијеним парцелама не могу ни у ком случају уживати бенефиције предвиђене овим чланом. За све закупе конституисане у горе поменутим становима оставља се слобода уговорања закупних цена, т. ј. за њих важе наређења грађанског закона и одредбе грађанско-судског поступка у погледу осигурања и наплате заупнице.

Чл. 7.

Поред права на слободно уговорање закупних цена власници зграда које помиње чл. 6. ове Уредбе са тамо предвиђеним ограничењима, ослобађају се плаћања пореза на те зграде и то: у Београду:

а) за време од 25 година (рачунајући од дана када је зграда довршена), ако су у питању куће са удобним и малим становима, а то су они

који имају највише три собе (поред принадлежности) као и све нове куће које се буду подигле на празним плацевима у границама реона.

б) за време од 20 година, ако су у опште упитању нове зграде, било са радњама или становима а без обзира на величину тих станова.

Од овога се изузимају зграде које помиње чл. 6. тач. 3.

2) у унутрашњости: за време од 12 година ако су у питању станови, и 8 година — ако су у питању зграде за индустриске, трговачке и професионалне радње.

Чл. 8.

Надлежност Месних Одбора не простира се и на одређивање закупних цена зграда или њихових просторија за индустриске, трговачке и професионалне радње, у којима су закупи конституисани после објаве рата а за које закупе важе у свему одредбе грађанског закона и одредбе грађанско-судског поступка.

Чл. 9.

Сви они, који издају под закуп станове или себе побројане у чл. 2., 3., 4. ове Уредбе, дужни су одмах по конституисању Одбора за станове овоме поднети пријаве у којима ће изложити свој случај. Пријаве ће садржати тачне податке о становима и собама које се издују под закуп, и обухватиће тако исто и податке о киријама.

Податке о самцима доставља сам закупац стана.

За све празне станове или собе, закуподавци или закупци дужни су такође одмах поднети пријаве Одбору за станове. Пријаве ће обухватити тачан опис истих, број соба, принадлежности, висину кирије пре рата. Сопственици станова побројаних у чл. 6. ове Уредбе дужни су тако

исто пријављивати своје станове, као и празне, и могу се користити, ако то сами буду желели услугама Одбора за станове односно налажења закупца. Интервенција Одбора у питању станове из чл. 6. може бити само у циљу прикупљања статистичких података, т. ј. искључиво информативно.

Чл. 10.

На основу пријава поднетих у смислу чл. 9. ове Уредбе, Одбори за станове ће по службеној дужности одредити закупне цене за собе — станове и зграде, које предвиђа ова Уредба и саопштиће је закуподавцу и закупцу као обавезну за обе стране. Тако одређене закупне цене важиће од 1. јуна тек. године.

Тамо где су цене станове већ утврђене било уговорима или по међусобном споразуму закупца и стпственика — закуподавца, и ако се ове не косе са прописима ове Уредбе, Одбор ће ограничiti свој рад само на проверавање случаја. Одбори неће интервенисати у случајевима, где закупац својевољно пристане или је већ пристао на плаћање веће закупнице но што предвиђа чл. 11. ове Уредбе. За издавање празних станове закуподавци и закупци морају тражити претходно одобрење Одбора за станове. То исто важи и у случајевима евентуалне размене станове. У циљу одржања бољих односа између закупца оставља се сопственику у таквим случајевима право избора закупца односно самца. При евентуалним несугласицама око избора одлучује Одбор за станове.

Чл. 11.

При одређивању цена становима у којима су закупци конституисани после ступања на снагу закона од 17.-IV. 1919. г. важиће следеће правило:

Одбори за станове утврдиће тачно основну, предратну закупницу, т. ј. ону која је плаћена

или би се плаћала за стан у јулу 1914. год. Сопственици станове имају права на повишицу тако одређене закупнице до 100%.

Када су у питању закупци који су се у садање место обитавања доселили после објаве последњег рата и то у циљу обављања шпекулације, Одбори за станове могу у таквим случајевима повисити закупницу за проценат који ће сами одредити пошто претходно провере стање закупца. Од тога се изузимају чиновници, радници и средњи сталеж, који се бави корисним, привредним функцијама.

Исто тако Одбори могу повисити ову кирију још и у случајевима где се утврди, да сопственик нема других прихода сем кирије а ови су приходи сасвим недовољни за одржање његове фамилије. Ипак овај проценат несме бити већи од 200% и додавање се предратној закупничини, а сопственик га може уживати ако Одбор претходно утврди да се је економски положај закупца у току овога рата стварно побољшао или би се побољшао у току важења ове Уредбе.

Овако добивене закупне цене не могу важити и за оне станове код којих је један део просторија услед рата или иначе остао неупотребљив. У таквим случајевима одбијаће се од закупне цене проценат сразмеран неупотребљивости стана.

Чл. 12.

Кад је у питању издавање празних и намештених соба, сем оних побројаних у чл. 6. ове Уредбе, онда ће Одбор прво, по предходним одредбама, утврдити колика је закупна цена за цео стан или колика би била закупна цена у случају да сам закуподавац издаје поједине собе, па тек онда одредити одговарајућу цену за поједине просторије. Цена једне намештене собе несме ни у ком случају бити већа од закупне цене (у смислу чл. 11.) целога стана ако стан има до три

собе закључно не рачунајући кујну, предсобље и друге принадлежности или највише једну половину од закупне цене целога стана, ако овај има више од пет соба. За станове који имају од 3—5 соба одредиће се средина од овако добивених цена за три или пет соба. Тамо где су у питању самци код предратних закупаца, закупне цене појединих соба одређиваће се једнообразно, т. ј. и за њих ће важити у свему одредбе овога члана.

За послугу (чишћење, доношење и одношење воде, намештај кревета и т. д.) може се додати тако добивеној цени још највише 100%.

Цена једне празне собе несме бити већа од количника који се добија поделом закупне цене једнога стана са целокупним бројем соба у томе стану (не рачунајући предсобље, кујну или друге принадлежности). Овоме додати према квалитету собе највише 80% што чини цену једне празне собе. Огрев и осветлење, ако није уговорено, плаћа се сразмерно по утрошку а веће услуге по погодби. Када је у питању одређивање цена појединих соба у хотелима, Одбор за станове ће, пошто узме у обзир важност места и уређење хотела узети за основицу цене које су биле пре овога рата. Овако добивеној цени може се додати највише до 300% и 50% за послугу (свега 350%). За отрев и осветлење плаћа се сразмерно по утрошку, а веће услуге по погодби. Хотелијери су дужни изложити у свакој соби ценовник, који ће Одбори прописати у духу ове Уредбе и званично оверити.

За пансионе и преноћишта одређиваће се цене појединих соба према горњим одредбама. Тако добивене цене могу се повисити највише још за 80%. За пансионе и преноћишта постојаће тако исто обавеза излагања ценовника као и у хотелима.

Чл. 13.

Забрањује се за време важења ове Уредбе претварање станова у локале за индустриске, трговачке и професионалне радње.

Тамо где су станови претворени у такве локале и то рачунајући од 1. маја 1919. год. па до дана обнародовања ове Уредбе, Одбори за станове могу такође проверити оправданост таких закупа и евентуално извршити реквизицију истих у корист фамилија без стана. При томе се мора водити рачуна о економском положају закупца о томе да ли је обављање те радње за њега извор егзистенције или шпекулације, да ли иста представља за друштво извесну корист, да ли је дотично лице било у рату, је ли грађанин Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца, и т. д. За претварање станова и соба у преноћишта мора се тражити претходно овлашћење од Одбора за станове, које ће овај издати изузетно и само у случају стварне потребе.

Чл. 14.

У циљу спречавања спекулације и подизања закупних цена забрањује се издавање станова и локала за индустриске, трговачке и професионалне радње у пазакуп. Закупац нема право, ни са одобрењем сопственика издати под закуп (случај пазакупа) стан или локал за време важења ове Уредбе. Закупцу је увек дозвољено издати само један део онога стана у коме он лично станује а према одредбама чл. 12.

Сви постојећи (текући) пазакупи без разлике, како предратни тако и закључени у току рата па све до дана обнародовања ове Уредбе, станови као и сви локали, соабразиће се одредбама овога члана. При томе ће важити и за пазакупце у погледу цене и некретности. Одредбе ове Уредбе, у колико су у питању закупи које она додирује или одредбе закона од 17/IV. 1919,

год. са изменама у привременом закону о ликвидацији мораторног стања — ако су у питању предратни закупи. Само за пазакупе као и за закупе локала за индустриске, трговачке и професионалне радње конституисане после објаве рата важиће у свему одредбе грађанског закона и грађанско-судског поступка у погледу уговора и наплате закупнина.

Чл. 15.

За време важења ове Уредбе није дозвољено наплаћивати од држављана Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца кирију у страној монети. Ово наређење важиће и за све закупе без разлике како предратне тако у опште и за све закупе зграда или њихових просторија за индустриске, трговачке и професионалне радње — Уговори који су већ закључени са обавезом држављана Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца да плаћају у страној монети, имају се прилагодити одредбама овога члана.

Уговори који се односе на закупе станови конституисаних после ступања на снагу закона од 17. IV. 1919. г. имају се саобразити овој Уредби за време њенога важења и у погледу закупних цена, према чл. 11. као и некретности закупца за то време.

Исто тако све обавезе плаћања закупних цена за станове који гласе на звечеће злато и звечеће сребро измириваће се новчаницама Привилеговане Народне Банке или државним новчаницама у истом износу броја динара. Овако регулисане обавезе за плаћање закупних цена у горе поменутим новчаницама имају се исто тако, са обзиром на висини закупних цена, саобразити општем пропису о висини закупних цена, који је постављен у чл. 11. ове Уредбе. Законско средство плаћања свих закупних цена јесу новчанице Привилеговане Народне Банке и државне новчанице.

Чл. 16.

Мање оправке, код којих се не мења сама конструкција стана, дозвољено је вршити у свако време и због ових се несме отказивати стан ни закупцу ни самцу. За веће оправке стана у погледу измене саме конструкције или којима се иде на то да добије више просторија или измени њихов унутарњи однос, а које би имале за последицу да закупац напусти закупно добро или да буде лишен могућности да га ужива у целини, потребно је нарочито одобрење Одбора за станове, које ће овај издати само у случају ако природа конструкције зграде — стана — диктује потребу те измене, или ако закуподавац жели да добије градњом већи број нових станова. Под новим становима у таквим случајевима подразумеваће се подизање нових спратова поред већ постојећих или дозиђивања нових станова уз већ постојеће. У последњем случају Одбори ће претходно проверити да ли и у колико природа новога зидања налаже потребу исељавања закупца или потребу делимичног неуживања закупног добра.

У Београду је дозвољено сопственицима рушење само оних станови, који по својој конструкцији и општој обради не одговарају одредбама грађевинског закона ни санитетским прописима. Ипак ће им се и ово дозволити само у случају ако се исти писмено обвежу да одмах за тим приступе подизању и доваршавању нових становиша а према претходно одобреним плановима од стране грађевинског Одбора.

Сопственик је дужан, да изврши оне оправке у стану, због које би иначе био угрожен живот закупца у ма којој форми, или због којих је онемогућен или отежан начин становаша кираџија. Сопственик има права да повиси кирију у таквим становима највише за 50%. За оцену умешности за оправке и доношење одлуке о по-

треби и обиму истих надлежни су Одбори за станове. Ако закуподавац не би по одлуци Одбора за станове извршио наложене му оправке, и поред нужности истих, заинтересовани закупац има права, да по Одборској одлуци изврши о свом трошку оправке, и трошкове око истих одбије од закупне цене. Закупцу се у овом случају ставља у дужност, да Одбору поднесе рачуне о учињеним трошковима, који ће их саопштити закуподавцу и позвати га да исте призна. Ако би их овај оспорио Одбор ће, пошто комисијски процени, донети обавезно решење за обе стране.

Чл. 17.

Закуподавац — сопственик — може откazati стан закупцу за време важења ове Уредбе само у следећим случајевима:

1.) ако је закуподавцу стан неодложно потребан за лично станововање у истом а сада стапнује као закупац у стану, који није његов. О упућености закуподавца на стан у таквим случајевима даје мишљење Одбор за станове. Ово своје мишљење Одбор за станове ће давати пошто у сваком конкретном случају буде исти проценио према појављеној потреби и ситуацији.

Овим правом отказа стана закупцу и правом уклањања истога из стана могу се користити сопственици само до 1. септембра тек. год. Сопственици оних кућа, које би прешле у њихову сопственост за време од 1. јуна тек. год. па до 1. маја 1921. год., не могу се користити правом отказа стана закупцу за то време сем у случајевима које напомиње тачка 2., 3. и 4. овога члана.

2.) Ако је у питању већа оправка или рушење куће, о чему такође даје мишљење Одбор за станове, а у смислу чл. 16. ове Уредбе. У овом случају отказиваће сопственик стан закупцу

месец дана у напред и обвезаће се Одбору писмено, да ће за други месец дана иза иселења приступити извођењу и упоредо с тим и довршавању оних послова због којих се и врши већа оправка или рушење зграде. У случају да сопственик после иселења закупца не буде у горе одређеном року приступио раду, право је Одбора да такав стан реквирира, а сопственика лиши права закупнине у корист фонда војних инвалида. Тако исто сопственик је дужан да накнади штету закупцу коју овај буде претрпео у таквим случајевима.

3. Ако закупац не плаћа уредно кирију, т. ј. ако са плаћањем кирије буде у задоцњењу за два месеца од дана када је ову био дужан да положи. Ако закуподавац не би хтео да прими понуђену кирију закупац исту може да депонује код надлежног Одбора за станове или Општинског Суда и од тога момента ће се сматрати, да је своју обавезу испунио. Плаћање депозитне таксе у овим случајевима пада на терет закуподавца.

4. Ако закупац намерно квари поједине делове стана и тиме га чини неупотребљивим и у таквим случајевима Одбор ће извидети на лицу места стање ствари.

У свима горе споменутим случајевима закуподавац ће месец дана раније вршити отказ стана закупцу преко Одбора и Одбор ће, пошто оцени оправданост сопственика за прекид закупа и саслуша закупца, са својим мишљењем о праву отказа, спровести цео предмет ради доношења одлуке надлежној полицијској власти.

Поред горе побројених случајева закупац може отказати стан (собу) самцу ако се пресудама надлежне власти утврди да иде на руку неморалу и да нарушава мир и спокојство било закупца или суседа, као и у случајевима ако је закупцу соба неодложно потребна услед прилагања чланова његове најближе фамилије.

Чл. 18.

Сопственици или закупци који би за време важења ове Уредбе наплаћивали веће закупне цене но што је предвиђено по овој Уредби или би се у опште огрешили о прописе исте, казниће се новчано од 1000—10.000 динара, у корист Фонда војних инвалида. Поред тога биће осуђени да врате закупцу — односно самцу — вишег наплаћену кирију.

За извиђање и суђење ових кривица надлежне су полициске власти којима ће се и подносити тужбе.

Чл. 19.

За утврђивање закупнине станови по овој Уредби као и за надзор над извршењем Одредба о становима, образоваће се у Београду, окружним варошима, среским и општинским местима нарочити Одбори за станови који ће сачињавати:

а) У Београду:

Председник или потпредседник Општине и по један виши чиновник Министарства за Социјалну Политику, Министарства Правде, Министарства Трговине и Унутрашњих Дела.

Као саветодавно информативно тело уз овај Одбор постојаће у Београду још и једно шире веће у које улазе:

6 лица које изабере Општински Одбор.

1 Представник Трговачке Коморе.

1 » Занатлиске Коморе.

1 » Радничке Коморе.

2 Представника Удружења Сопственика Зграда.

1 Представник » Државних Чиновника.

Седницама овога Одбора председаваће председник Општине а у његовом одсуству остали чланови Одбора по реду.

Право је чланова већа да присуствују пленарним седницама Одбора за станове, да интер-



венишу у свима питањима које ова Уредба до-дирује, а дужност, да Одбор за станове помажу у своме раду. За доношење одлука надлежан је искључиво одбор петорице.

б) У окружним местима:

Окружни начелник, окружни инжињер, окружни лекар, један чиновник суда, председник општине, и два лица која општински Одбор изабере.

Председник је овог Одбора окружни начелник а у одсуству његовом председник општине.

в) У среским местима:

Срески начелник, срески лекар, председник општине и два члана које изабере општински Одбор.

Председник је овог одбора срески начелник а у одсуству његовом председник општине.

г) У сеоским општинама:

Председник општине или његов заступник и два лица која изабере општински Одбор. Председник општине је у исто време и председник Одбора за Станове.

Одбори ови образоваће се одмах по ступању у живот ове Уредбе. У Београду и селима иницијативом општинских председника а у окружним и среским местима иницијативом окружних и среских полициских власти.

Чл. 20.

Изабрани чланови Одбора у Београду, окружним местима и варошицама разделиће се на секције за рад а на начин и у колико буде стварна потреба за стварање тих секција. Одбори ће из своје средине делегирати лица за обављање текућих послова а по потреби одржаваће пленарне седнице и на овима доносити одлуке о предметима у границама своје надлежности. Дуж-

ност је чланова Одбора — у Београду и чланова већа — да на позив председника Одбора заставнове присуствују седницама и да савесно врше додељене им дужности. Председник је дужан сазвати редовно пленарне седнице и то: у селима једанпут месечно, у варошицама сваких 15 дана, у окружним варошима и Београду једаред недељно. По потреби ове се седнице могу сазвати и чешће. За неуредно предстање на седнице, ако оно није нарочито оправдано, као и за неуредно вршење својих дужности председник ће такове чланове Одбора оптуживати Министарству за Социјалну Политику а Министар их може казнити укором или новчаном казном до 500.— динара.

Жалбе на рад Одбора за станове подносије се Министру за Социјалну Политику, који врши истовремено надзорну власт над целокупним радом тих одбора и стара се за њихово правилно функционисање. Министрове су одлуке извршне.

Чл. 21.

Чланови Одбора за станове, у Београду и чланови већа, имају права на дневнице за стварни рад у Одбору или ван овога, т. ј.: за сваки радни дан и то:

- а) у селима и варошицама по 10.— динара
- б) у окружним местима » 15.— »
- в) у Београду » 20.— динара

Ове дневнице падају на терет општинскога буџета за представнике грађанства, а на терет државнога буџета за државне чиновнике, у колико се не буду могле исплатити из прихода до којих ће Одбори долазити наплатом од заинтересованих лица. Одбори за станове имају права да наплате у готовом новцу за свој рад и интервенцију од лица која тај рад или ту интервенцију траже, од закуподавца или закупца по овој скали:

за закупе месечне од	50— 100 дин.	5.— дин.
» » »	101— 200 »	10.— »
» » »	201— 500 »	20.— »
» » »	501—1000 »	40.— »
» » »	1001 па на више	50.— »

Сума готовине која се буде затекла на дан ликвидације Одбора за станове, а то је 15 дана по престанку важења ове Уредбе, остаје општинама као прилог за издржавање ратом створене општинске сиротиње. Благајник ће подносити извештаје пленарним седницама Одбора за станове о стању прихода добивених према одредбама овога члана. Он ће издавати признанице на примљене суме — увек задржавајући уникат — и ове оверавати својим потписом и Одборским печатом. На признаницама се мора назначити, поред примљене суме, и износ месечне кирије на коју се та такса наплаћује.

Дужност је општина да Одборима за станове ставе на расположење потребне локале и особље за рад, нарочито стручно, као и да их снабдевају свима потребама за рад. Дужност је и полицискима властима да Одборима у свему буду на помоћи.

Чл. 22.

Дужност је Одбора за станове да за све време важења ове Уредбе прикупљају у варошицама и варошима тачне податке о станбеним приликама, да организују сталне инспекције станова свих врста као и оних које предвиђа чл. 6. ове Уредбе, да се у споразуму са општинским и полициским властима старају за извршење одредбала правила о нездравим становима и локалима у којима се људи стално или привремено задржавају (прописи Министарства Унутрашњих Дела на основу закона о уређењу санитетске струке), да дају и помажу иницијативу у питањима подизања нових и здравих станова, да испитају станбене прилике самаца, хотела и преноћишта;

њихова дужност је да организују службу за налажење станова, соба и преноћишта за самце и путнике, да помажу и по потреби сами организују веће анкете станова, као и да се старају за стварање максималних удобности грађана с обзиром на начин становља истих. У Београду, Нишу и Скопљу Одбори ће у споразуму са општинама и уз сарадњу истих, израдити нарочити катастар станова а по упуштвима која ће за то добити од Министарства за Социјалну Политику.

Чл. 23.

По ликвидацији Одбора за станове, чији ће прикупљени материјал и податке о становбеним приликама припасти општинама, дужност је општина у окружним местима, као и општинама чији је број становника већи од 10.000, да организују нарочиту службу за попис, статистику, налажење, инспекцију и подизање станова свих врста а на основу нарочитог правилника који ће за то прописати Министар за Социјалну Политику.

Чл. 24.

За време важења ове Уредбе продужују се сви постојећи (текући) закупи станова побројаних у овој Уредби, а без обзира на време и начин конституисања тих закупа.

Сва ранија законска наређења у питањима закупа, која се овде додирују, остају у важности и даље у колико нису изменењена овом Уредбом.

Чл. 25.

Код предратних закупаца, т.ј. оних чији су односи регулисани законом од 17. априла 1919. год. са изменама у привременом Закону о ликвидацији мораторног стања, важиће такође одредбе ове Уредбе у следећим случајевима:

а) чл. 25 Закона о ликвидацији мораторног стања има се разумети тако, да се повишице за

проценат тамо предвиђен имају додати основној закупнини, т.ј. предратној, а то је она која се је добила пре рата или би се добила да је стан издаван за то време.

б) Чл. 26. истог закона, у коме се говори о праву отказа закупа, укида се а за исте случајеве важиће право отказа закупа по чл. 17. ове Уредбе.

Већ учињени откази на основу чл. 26. закона о ликвидацији мораторног стања остају у важности а закупац се има иселити по истеку предвиђеног рока од месец дана. А ако је отказ већ учињен на основу тач. б) истог члана, онда ће тај отказ важити само у случају ако сопственик подиже нове спратове за станове — уз већ постојеће или пошто поруши постојеће или доизиђу нове станове поред постојећих.

Спорове између сопственика и закупаца решаваје и у овим случајевима надлежна политичка власт.

в) Чл. 27. истог закона укида се а за закупе тамо поменуте важе у свему одредбе ове Уредбе.

Чл. 26.

Ова Уредба, пошто је Краљ потпише, добија обавезну силу за све грађане и власти на ранијој територији Краљевине Србије и Црне Горе од дана њеног обнародовања у «Службеним Но винама» и важиће до 1. маја 1921. год.

Препоручујемо Нашем Министру за Социјалну Политику да ову Уредбу обнародује, а свима нашим Министрима да се о извршењу њеном стању, властима заповедамо да по овој поступају, а свима и свакоме да јој се покоравају.

29. маја 1920. год.
у Београду.

Министар
за Социјалну Политику,
Д-р В. Куковец, с. р.

АЛЕКСАНДАР, с. р.



Узе. др. 36177